

FIȘA DISCIPLINEI

Psihopedagogia deficienților de vâz

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației
1.3. Departamentul	Departamentul de Psihologie Aplicată
1.4. Domeniul de studii	Științe ale Educației
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Psihopedagogie specială – în limba maghiară Psihopedagogie specială /Cod calificare: L060070020
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Psihopedagogia deficienților de vâz				Codul disciplinei		PLM 3628			
2.2. Titularul activităților de curs			Lect. Asociat Dr. Gergely Roland								
2.3. Titularul activităților de seminar			Lect. Asociat Dr. Gergely Roland								
2.4. Anul de studiu		3	2.5. Semestrul		6	2.6. Tipul de evaluare		E	2.7. Regimul disciplinei		DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	48	din care: 3.5. curs	24	3.6 seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					52 ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					3
Alte activități [de ex.: comunicare bidirecțională cu titularul de disciplină / tutorele]					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				52	
3.8. Total ore pe semestru				100	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	-
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	-

6.1. Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Competențe profesionale/esențiale	C1 - Proiectarea unor programe/intervenții/acțiuni/activități educaționale, adaptate pentru diverse grupuri țintă și contexte organizaționale / sociale. C3 - Evaluarea proceselor de învățare, a rezultatelor și a progresului înregistrat de copii/elevi/tineri
Competențe transversale	CT7 - Aplicarea principiilor și a normelor de deontologie profesională, fundamentate pe opțiuni valorice specifice domeniului Științele Educației

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște: C1a) Prezintă conținuturile specific domeniului și corelează principalele teorii și orientări metodologice ale învățării din perspectiva proiectării/ designului pedagogic C3b) Identifică dificultățile în adaptare/învățare întâmpinate de copii/elevi/tineri și acordă asistență specializată necesară pentru depășirea lor și obținerea progresului în învățare CT7c) Argumentează fundamentarea unor decizii și inițiative educaționale, pe baza culegerii de date și informații relevante privind rezultatele învățării.
Aptitudini	Studentul este capabil: C1e) Dezvoltă contexte diverse în proiectarea activității didactice, în care copiii/elevii/tinerii pot demonstra progresul în dezvoltarea competențelor, facilitând autoevaluarea, reflecția și stabilirea noilor obiective de învățare. C3c) Elaborează unele modele de înregistrare a rezultatelor evaluărilor, individual și pentru grupuri, în funcție de particularitățile de vârstă (și individuale) ale copiilor/elevilor /tinerilor. CT7a) Adaptează sarcinile de proiectare, realizare și evaluare a activităților instructiv-educative specifice în condiții de autonomie restrânsă și de asistență calificată
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a lucra independent: C1a) Utilizează autonom norme, standarde, obiective curriculare și metodologii specifice în proiectarea și / sau implementarea programelor / proiectelor/intervențiilor/acțiunilor educaționale C3a) Utilizează informațiile obținute din evaluări pentru optimizarea procesului educațional, analiza critică a activităților și luarea deciziilor ameliorative. CT7d) Adoptă decizii educaționale cureferiri explicate la date, informații relevante și reglementări legale și de politică educațională aflate în vigoare

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Cunoașterea și aplicarea conceptelor și metodelor de bază din domeniul psihopedagogiei deficienței de vedere - Interpretarea și explicarea situațiilor, proceselor și practicilor specifice educației persoanelor cu deficiență de vedere - Rezolvarea unor situații și probleme caracteristice domeniului deficienței de vedere, prin aplicarea unor metode și principii de bază, sub supraveghere
7.2 Obiectivele specifice	- Cunoașterea conceptelor de bază, principiilor și metodelor din pedagogia specială a deficienței de vedere - Aplicarea cunoștințelor de bază pentru interpretarea conceptelor, situațiilor, proceselor și practicilor pedagogice legate de deficiența de vedere - Identificarea problemelor caracteristice educației și instruirii persoanelor cu deficiență de vedere și rezolvarea acestora prin metode de bază, sub supraveghere - Sensibilizarea față de nevoile specifice ale persoanelor cu deficiență de vedere și aplicarea unor abordări incluzive și accesibile

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Definirea deficienței de vedere: abordări medicale, educaționale, de dezvoltare și funcționale	Prezentare	
2. Abordarea fiziologică a vederii: funcțiile de bază și etiologia deficienței de vedere	Prezentare, problematizare	
3. Evaluarea vederii	Prezentare, problematizare	
4. Dezvoltarea timpurie a persoanelor cu deficiențe de vedere	Prezentare, problematizare	
5. Tulburări de vedere: tulburări de refracție, boli ale ochiului și anexelor sale, glaucom, anizometropie etc.	Prezentare, problematizare	
6. Evaluare psihopedagogică a persoanelor cu deficiențe de vedere	Prezentare, problematizare	
7. Percepția vizuală vs. tactilă la persoanele cu deficiențe de vedere	Prezentare, problematizare	
8. Etapa pre-Braille. Alfabetul Braille, citire și scriere	Prezentare, problematizare	
9. Percepția tactil-kineztetică	Prezentare, problematizare	
10. Aspectele sociale și emoționale ale deficienței de vedere	Prezentare, problematizare	
11. Orientare, mobilitate, habilitare și reabilitare	Prezentare, problematizare	
12. Angajarea profesională și deficiența de vedere. Vârsta înaintată și pierderea combinată a vederii și auzului		
Bibliografie Best, A. (1995). Teaching children with visual impairments. Open University Press. Chapman, E. K., & Stone, M. J. (1989). The visually handicapped child in your classroom. Cassell. Haegerstrom-Portnoy, G. (1993). New procedures for evaluating vision functions of special populations. Optometry and Vision Science, 70(4), 306–314. Hatwell, Y., Streri, A., & Gentaz, E. (2000). Toucher pour connaître: Psychologie cognitive de la perception tactile manuelle. PUF. Mason, H., & McCall, S. (Eds.). (1997). Visual impairment: Access to education for children and young people. David Fulton Publishers. Preda, V. (1988). Explorarea vizuală: Cercetări fundamentale și aplicative. Editura Științifică și Enciclopedică. Preda, V. (1993). Psihologia deficiențelor vizuali (Vol. 1). Cluj Napoca. Preda, V. (1993). Psihologia deficiențelor vizuali. Universitatea Babeș-Bolyai. Preda, V. (2009). Universul sistemului Braille în contextul actual al educației speciale. Preda, V. (Ed.). (1999). Intervenția precoce în educarea copiilor deficienți vizuali. Presa Universitară Clujeană. Preda, V., & Cziker, R. (2004). Explorarea tactil-kinestezică în perceperea obiectelor, a imaginilor tactile și în lectura Braille. Presa Universitară Clujeană. Preda, V., Șendrea, L., & Cziker, R. (2002). Psihopedagogia intervenției timpurii la copiii cu deficiențe vizuale. Presa Universitară Clujeană. Ravenscroft, J. (Ed.). (2019). The Routledge handbook of visual impairment. Routledge. https://doi.org/10.4324/978131511135 Rozorea, A., & Mușu, I. (1997). Deficiența de vedere. In Psihopedagogie specială – Deficiențe senzoriale (pp. xx–xx). Editura Pro-Humanitate. Ștefan, M. (1981). Educarea copiilor cu vedere slabă: Ambliopi. E.D.P.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații

1. Consecințele psihosociale ale deficienței de vedere	Prezentare. Întrebări, „brain storming”. Activizarea cunoștințelor anterioare	
2. Cele mai frecvente boli oculare și erori de refracție în mediul școlar	Clarificarea conceptelor, Analiza documentelor	
3. Măsurarea vederii funcționale	Analiză de caz,dezbateri	
4. Instrumente utilizate în dezvoltarea timpurie	Analiză de caz, dezbateri	
5. Tulburări de vedere: tulburări de refracție, boli ale ochiului și anexelor sale, glaucom, anizometropie etc.	Prezentare, Analiză de caz, dezbateri	
6. Evaluare psihopedagogică a persoanelor cu deficiențe de vedere	Prezentare, Analiză de caz, dezbateri	
7. Materiale și dispozitive tactile	Prezentare, Analiză de caz, dezbateri	
8. Dezvoltarea abilităților motrice fine pentru scriere	Prezentare, Analiză de caz, dezbateri	
9. Tehnici de compensare în procesul de învățare	Prezentare, Analiză de caz, dezbateri	
10. Adolescența și deficiența de vedere: identitate, autonomie și relații sociale	Prezentare, Analiză de caz, dezbateri	
11. Tehnici de orientare spațială și mobilitate independentă; dispozitive și tehnologii asistive	Prezentare, Analiză de caz, dezbateri	
12. Vârsta înaintată și pierderea combinată a vederii și auzului	Prezentare, Analiză de caz, dezbateri	

Bibliografie

Best, A. (1995). Teaching children with visual impairments. Open University Press.

Chapman, E. K., & Stone, M. J. (1989). The visually handicapped child in your classroom. Cassell.

Haegerstrom-Portnoy, G. (1993). New procedures for evaluating vision functions of special populations. *Optometry and Vision Science*, 70(4), 306–314.

Hatwell, Y., Streri, A., & Gentaz, E. (2000). Toucher pour connaître: Psychologie cognitive de la perception tactile manuelle. PUF.

Mason, H., & McCall, S. (Eds.). (1997). Visual impairment: Access to education for children and young people. David Fulton Publishers.

Preda, V. (1988). Explorarea vizuală: Cercetări fundamentale și aplicative. Editura Științifică și Enciclopedică.

Preda, V. (1993). Psihologia deficiențelor vizuali (Vol. 1). Cluj Napoca.

Preda, V. (1993). Psihologia deficiențelor vizuali. Universitatea Babeș-Bolyai.

Preda, V. (2009). Universul sistemului Braille în contextul actual al educației speciale.

Preda, V. (Ed.). (1999). Intervenția precoce în educarea copiilor deficienți vizuali. Presa Universitară Clujeană.

Preda, V., & Cziker, R. (2004). Explorarea tactil-kinestezică în perceperea obiectelor, a imaginilor tactile și în lectura Braille. Presa Universitară Clujeană.

Preda, V., Șendrea, L., & Cziker, R. (2002). Psihopedagogia intervenției timpurii la copiii cu deficiențe vizuale. Presa Universitară Clujeană.

Ravenscroft, J. (Ed.). (2019). The Routledge handbook of visual impairment. Routledge. <https://doi.org/10.4324/978131511135>

Rozorea, A., & Mușu, I. (1997). Deficiența de vedere. In Psihopedagogie specială – Deficiențe senzoriale (pp. xx–xx). Editura Pro-Humanitate.

Ștefan, M. (1981). Educarea copiilor cu vedere slabă: Ambliopi. E.D.P.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Temele de curs și seminar propuse sunt subiecte de actualitate în cercetarea fundamentală și aplicativă din domeniul specializării, iar abordarea lor în cadrul acestei discipline se bazează pe rezultatele recente din literatura de specialitate. De asemenea, tematica disciplinei acoperă conceptele majore relevante pentru aplicațiile cerute pe piața muncii și pentru standardele comunității profesionale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- capacitatea de analiză și sinteză a materialelor.	Examen scris	50%
		Examen parțial	20%
10.5 Seminar/laborator	-înțelegerea și aplicarea practica a cunostintelor	Evaluare pe parcurs	30%
10.6 Standard minim de performanță			
Procentul cel mai mare din nota finală este reprezentat de examenul care va fi susținut în perioada de examene. În cazul în care un student nu obține o notă de trecere (5,00) la examenul scris, nu va promova examenul, chiar dacă a îndeplinit cerințele indicate la punctul 10.5. Un student cu normă întreagă care nu participă la cursuri (min. 85%) va fi descalificat de la examen. Pentru cursurile și orele de practică (laborator, practică, proiect etc.), procentul maxim de absențe certificate sau nemotivate nu poate depăși 15% din numărul total de ore (a se vedea Regulamentul de credite). Numai lucrările predate până la termenul limită vor primi punctaj. În cazul unor lucrări depuse plagiate, copiate, sau identice în cazul colaborării sau copierii în timpul examenului, studentul (fiecare parte implicată) va primi nota 1. Copierea în timpul examenelor va duce la exmatricularea studentului din Universitate. Temele/lucrările din timpul semestrului nu pot fi recuperate în timpul perioadelor de examene, al perioadelor de examene de recuperare și al perioadelor de examene de refacere. Un examen parțial nu este descalificant, dar nu poate fi recuperat. Pentru studenții care au fost admiși la o sesiune deschisă, nu sunt permise examenele de recuperare, doar dacă au îndeplinit toate cerințele pe parcursul semestrului (examen parțial, lucrări, prezențe la curs și seminarii).			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

 Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă								
								

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

Data completării:
22.04.2025

Semnătura titularului de curs
Lect. Asociat Dr. Gergely Roland

Semnătura titularului de seminar
Lect. Asociat Dr. Gergely Roland

Data avizării în departament:
25.04.2025

Semnătura directorului de departament
Conf. Dr. Kotta Ibolya